

Nota van B&W

Portefeuille C. van Velzen
Auteur Mevr. M.H.L. Prins - Verlijdsdonk
Telefoon 5115738
E-mail: mprins-verlijdsdonk@haarlem.nl
MO/Cultuur Reg.nr. MO/2007/ 139124
Te kopiëren: bijlage A
B & W-vergadering van 21 augustus 2007

Onderwerp

Vaststellen jaarrekening subsidie seizoen 2005/2006 Philharmonie /Stadsschouwburg

Bestuurlijke context

Het bestuur van de Stichting Stadsschouwburg en Philharmonie Haarlem heeft de jaarstukken over seizoen 2005/2006 ingediend. De jaarrekening is voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring. Door tegenvallende resultaten in het openingsseizoen besloot het bestuur in te grijpen op het terrein van programmering, personeel en organisatie.

Het saldo van de jaarrekening over seizoen 2005/2006 na bestemming van het resultaat is nihil. Het negatieve eigen vermogen van de stichting is teruggebracht tot bijna nul. Dit maakt de eerdere afspraak om € 100.000 bij te dragen voor extra frictiekosten (verwerkt in de kadernota 2006) voor seizoen 2005/2006 niet meer opportuun. Desondanks stelt het college voor dit bedrag, dat al wel voor dit doel was gereserveerd, te voorzien voor de eventueel noodzakelijke aanvulling van de algemene reserve aan het einde van het nu lopende seizoen. Hierdoor kan de Stadsschouwburg/ Philharmonie seizoen 2008/2009, waarin beide podia weer open zijn, waarschijnlijk zonder negatief eigen vermogen van start gaan.

In het seizoen 2005/2006 waarover nu de jaarrekening wordt vastgesteld is in opdracht van de Raad een quick scan uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn eerder reeds medegedeeld aan de commissie Ontwikkeling. (Nota "Quick scan Philharmonie en uitstel quick scan Patronaat" MO/Cultuur/2006/137). Het onderzoek acht niet aannemelijk dat de stichting beide gebouwen zal kunnen exploiteren bij gelijkblijvend subsidie. Inmiddels is voorzien in een verhoging van het reguliere subsidie per seizoen 2007/ 2008 van € 100.000 (eveneens verwerkt in de kadernota 2006). De wethouder cultuur heeft het stichtingsbestuur aangegeven geen verdere subsidieverhogingen te overwegen.

Commissieparagraaf: Het College van B&W informeert de Raad over de vaststelling van het subsidie over het jaar 2006 (seizoen 2005/2006) aan de Stichting Stadsschouwburg en Philharmonie Haarlem.

B&W-besluit:

1. Het college stemt in met de jaarrekening 2006 (seizoen 2005/2006) van de Stichting Stadsschouwburg / Philharmonie Haarlem. Het subsidie voor de exploitatie wordt vastgesteld op € 2.035.300 regulier subsidie en € 95.000 aanvullend subsidie.
2. Het besluit heeft geen financiële consequenties.
3. De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit.
4. De commissie Ontwikkeling ontvangt het besluit van het college ter informatie.

B&W nota MO/ 2007/ 139124
Vaststelling subsidie St. Stadsschouwburg/ Philharmonie
seizoen 2005/2006 (begrotingsjaar 2006)

1. Inleiding

Het bestuur van de Stichting Stadsschouwburg en Philharmonie Haarlem heeft de jaarstukken over seizoen 2005/2006 ingediend. De jaarrekening is voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring. In deze B&W-nota wordt ingegaan op het beleid dat de stichting in seizoen 2005/2006 (gemeentelijk begrotingsjaar 2006) zowel inhoudelijk, personeel als financieel heeft gevoerd. Daarnaast wordt kort ingegaan op de quick scan die op verzoek van de Raad is verricht in seizoen 2005/2006 (nota "Stand van zaken cultuurpodia; knelpunten en risico's bouw en exploitatie cultuurpodia MO/Cultuur/2005/340). De resultaten van deze quick scan zijn eerder reeds medegedeeld aan de commissie Ontwikkeling met de nota "Quick scan Philharmonie en uitstel quick scan Patronaat" MO/Cultuur/2006/137.

2. Inhoudelijk beleid

In seizoen 2005/2006 kon het totaal vernieuwde en uitgebreide concertgebouw haar deuren weer openen onder de nieuwe naam Philharmonie Haarlem. Op 14 oktober 2005 vond de officiële opening plaats van het gebouw dat door architect Frits van Dongen is ontworpen en dat wordt geroemd om de geslaagde combinatie van oud (grote zaal) en nieuw (kleine zaal). In december 2006 werd aan van Dongen in de Philharmonie de BNA Kubus uitgereikt voor zijn cultuurgebouw-ontwerpen. Dit is een prestigieuze Nederlandse architectuurprijs.

Conform de opdracht van de gemeente is in het openingsseizoen een groot aantal concerten geprogrammeerd. In totaal werden 220 concerten en voorstellingen gegeven, gelijkmatig verdeeld over de grote en de kleine zaal. 162 concerten behoorden tot de eigen programmering, 18 concerten werden verzorgd door huisbespeler Holland Symfonia en 34 concerten kwamen tot stand via zaalverhuur. Daarnaast waren er ook nog 6 concerten gegeven door amateurgezelschappen. In totaal bracht dit programma bijna 94.000 bezoekers naar de Philharmonie. Hetgeen een ruime verdubbeling betekent van de bezoekersaantallen in het oude concertgebouw.

Naast klassieke concerten (waarvan Holland Symfonia een belangrijk aandeel voor haar rekening nam) bood de Philharmonie een uitgebreid programma in het pop- en theatergenre. Speciale projecten betroffen opdrachten aan Harry de Wit en Louis Andriessen (opening), evenementen zoals het Festival Celtic Nights, de Hans Christiaan Andersendag, de Boudewijn de Groot Marathon, een co-productie met Kalebas Producties en het inwijdingsconcert van het Cavaillé-Coll orgel. Daarnaast waren er series met het Nederlands Blazers Ensemble, het Metropole Orkest, met de conservatoria in Amsterdam en Den Haag en rondom de Michelangelo tentoonstelling in het Teylers Museum. Ook presenteerde Philharmonie een uitgebreide jeugdprogrammering en bood zij aan beginnende en amateurssembles een open podium in de foyer onder de noemer Muziekplein.

Ondanks deze programmering en de realisering van dubbele bezoekersaantallen bleef de publieke belangstelling zeker gedurende de eerste helft van het seizoen achter bij de verwachtingen. Dit gaf bestuur en directie aanleiding de ambities ten aanzien van de programmering bij te stellen. Voor seizoen 2006/2007 zijn minder concerten geprogrammeerd en wordt er weinig artistiek risico genomen. Door meer concerten via zaalverhuur te laten plaatsvinden wordt alsnog een programma met ongeveer 140 concerten gerealiseerd. Philharmonie verwacht met dit aanbod ongeveer een gelijk aantal bezoekers te kunnen realiseren als in seizoen 2005/2006. Oogmerk is om de programmering in de toekomst zowel kwantitatief als kwalitatief weer uit te bouwen.

B&W nota MO/ 2007/ 139124
Vaststelling subsidie St. Stadsschouwburg/ Philharmonie
seizoen 2005/2006 (begrotingsjaar 2006)

3. Personeelsbeleid

De aanpassingen in het programmeringbeleid hebben artistiek directeur Neil Wallace eind 2005 doen besluiten om zijn functie op te geven. De hiermee gepaard gaande frictiekosten zouden volgens afspraak worden gedragen door zowel de stichting als de gemeente. Hierop wordt in paragraaf 4 nader ingegaan.

De in seizoen 2004/2005 ingezette reorganisatie (mede in opdracht van de gemeente en gedeeltelijk financieel ondersteund door de gemeente) werd in seizoen 2005/2006 afgerond met het vertrek van een vierde medewerker. In totaal werken bij de stichting per 31 augustus 2006 (einde boekjaar seizoen 2005/2006) 31 medewerkers verdeeld over 28 formatieplaatsen. Daarnaast zijn er overeenkomsten met 25 oproepmedewerkers voor dienstverlening aan het publiek.

Conform de opdracht van de gemeente aan de stichting (nota Theater in Haarlem MO/Cultuur/ 2004/687) hebben bestuur en directie in seizoen 2005/2006 verdere voorbereidingen getroffen voor invoering van de CAO Nederlandse Podia. In dit traject zijn grote vorderingen geboekt. Aangenomen mag worden dat voor september 2007 de aansluiting bij de beoogde CAO rond komt. Nieuw aan te nemen personeel voor de schouwburg komt daardoor direct onder de CAO Nederlandse Podia. In eerste instantie zal dit een stijging van de kosten met zich meebrengen (Sociaal Plan), maar vanaf de heropening van de Stadsschouwburg levert het een bezuiniging op op het terrein van de personeelslasten. (Verwachte kosten volgens berekening april 2007 € 45.000 totaal).

4. Financieel beleid

In de begroting voor seizoen 2005/2006 ging de stichting uit van een batig saldo van € 158.150. Uiteindelijk is een overschot gerealiseerd van € 311.905. Na bestemming van dit resultaat – dotatie van € 151.000 aan bestemmingsreserves en € 160.905 aan algemene reserves- is het saldo van de jaarrekening over seizoen 2005/2006 nihil. Het negatieve eigen vermogen van de stichting, dat nog bestond ten gevolge van de forse overschrijdingen in de seizoenen 2000/2001 en 2001/2002, is aangevuld. Hiermee is dit negatieve eigen vermogen einde boekjaar teruggebracht tot een bedrag van € 10.755 (zijnde €234.480- algemene reserve en € 223.680 bestemmingsreserve). Dit betekent dat in seizoen 2006/2007 een positief resultaat moet worden behaald van € 245.235 (namelijk € 234.480 en € 10.755) om de algemene reserve op nul te krijgen. Dit is conform de ingediende begroting over seizoen 2006/2007.

Bij dit resultaat moet worden aangetekend dat het is behaald in een seizoen waarin slechts één van de twee podia open was, zonder dat op het subsidie is gekort. Het reguliere subsidie van € 2.035.300 is verminderd met de structurele eigen bijdrage in de bouw van de Philharmonie van € 68.000 en aangevuld met een eenmalig bedrag voor frictiekosten (zie hieronder) en een bedrag van € 95.000 voor extra kosten in verband met de bouwprojecten.

Aan de inkomstenkant heeft de stichting extra omzet gegenereerd door veel congressen binnen te halen. De aantrekkelijkheid van het gebouw blijkt hier een duidelijk positieve factor. Doordat de organisatie tijdens het openingsseizoen nog onvoldoende is ingespeeld op de congresfunctie sijpelt een deel van de extra inkomsten weg via een noodzakelijke verhoging van het personeelsbudget. (Zie ook nota Quick scan). Inmiddels is op dit terrein vooruitgang geboekt door een meer efficiënte inzet van personeel.

Bij de nota “Stand van zaken cultuurpodia; knelpunten en risico’s bouw en exploitatie cultuurpodia (MO/Cultuur/2005/340) is besloten om de Stichting Schouwburg /Philharmonie Haarlem een budget van € 210.000 uit te keren ten behoeve van de frictiekosten bij een personeelsreductie. Van dit bedrag was € 70.000 reeds afgerekend bij de jaarrekening voor 2004/2005. Het resterende bedrag van € 140.000 is verwerkt in de jaarrekening 2005/2006. Daarnaast voert de stichting nog een bedrag van € 100.000 aan frictiekosten op (in totaal staat in de jaarrekening 2005/2006 een bedrag van € 240.000 aan frictiekosten genoemd). Deze ton betreft een bedrag waarover mondeling afspraken zijn gemaakt tussen de gemeente en de stichting bij het vertrek van de artistiek directeur. Een en ander is verwerkt in de kadernota 2006. Nu de stichting vrijwel op nul uitkomt zal dit bedrag niet ter beschikking worden gesteld.

B&W nota MO/ 2007/ 139124
Vaststelling subsidie St. Stadsschouwburg/ Philharmonie
seizoen 2005/2006 (begrotingsjaar 2006)

Het besluit om laatstgenoemde frictiekosten niet te subsidiëren betekent dat de Stadsschouwburg/ Philharmonie in seizoen 2005/2006 een lagere toevoeging aan het negatieve eigen vermogen kan realiseren. In het nu lopende seizoen (2006/2007) zal de stichting een extra bedrag van € 100.000 moeten opvangen. Uit de prognose voor seizoen 2006/2007 valt op te maken dat het besluit om de extra € 100.000 frictiekosten niet uit te keren tot gevolg zal hebben dat de stichting einde seizoen 2006/2007 nog steeds een negatief eigen vermogen zal hebben. Aangezien het gemeentebestuur het van groot belang acht dat Stadsschouwburg/ Philharmonie seizoen 2008/2009 met een schone lei kan beginnen, besluit zij de € 100.000 die nu niet aan frictiekosten wordt uitgekeerd maar al wel voor dit doel staat gereserveerd, te voorzien voor de eventueel noodzakelijke aanvulling van de algemene reserve aan het einde van het nu lopende seizoen.

5. Toekomstige exploitatie Stadsschouwburg/ Philharmonie

In het seizoen 2005/2006 waarover nu de jaarrekening wordt vastgesteld is in opdracht van de Raad een quick scan uitgevoerd. (Nota "Quick scan Philharmonie en uitstel quick scan Patronaat" MO/ Cultuur/ 2006/137). De onderzoeker constateerde dat de eerste resultaten in het jaar van opening van de Philharmonie tegen vielen, maar dat dit nauwelijks anders mogelijk was geweest gezien de hoog gespannen verwachtingen. De beleidsombuiging van directie en bestuur (terug in programmering, vertrek artistiek directeur en personeelsreductie) werd adequaat geacht. In het onderzoeksrapport werd aanbevolen om de stichting een nieuwe meerjaren begroting te laten aanleveren voor het moment waarop de schouwburg weer open gaat. Het onderzoek acht niet aannemelijk dat de stichting beide gebouwen zal kunnen exploiteren bij gelijkblijvend subsidie.

De stichting heeft aangegeven dat momenteel een begroting voor de seizoenen vanaf 2008/2009 wordt voorbereid. Het stichtingsbestuur heeft reeds aangegeven dat het huidige exploitatiesubsidie ontoereikend zal zijn als ook de schouwburg weer open gaat. Inmiddels is voorzien in een verhoging van het reguliere subsidie per seizoen 2007/ 2008 van € 100.000 (verwerkt in de kadernota 2006). De wethouder cultuur heeft het stichtingsbestuur aangegeven geen verdere subsidieverhogingen te overwegen.